

The
Alignment
House

Commissie ZWCS

Nieuw adviesmodel cultuur

Maarten Crump

|

m.crump@alignmenthouse.nl

Bas Pietersen

|

b.pietersen@alignmenthouse.nl

Aanleiding en opdracht

Opdracht The Alignment House

Opdracht

1a. Het college vraagt u te onderzoeken wat de behoeften en wensen zijn bij de cultuursector en gemeenteraad op het punt van (hun rol in) advisering over kunst en cultuur, steeds gezien vanuit de gedachte dat het advies een effectieve bijdrage levert aan cultuur in Rotterdam. De structuur dient dat doel. Daarbij onderscheiden we (ten minste) de volgende typen adviezen:

- Cultuurplanadvies (bijzondere vorm van gevraagd advies);
- Gevraagd advies;
- Ongevraagd advies;
- Signaleringen/luis-in-de-pelsfunctie.

1b. Het onderzoek dient niet alleen in te gaan op de behoeften en wensen ten aanzien van de inrichting van een nieuw model van advisering en de afzonderlijke rollen van raad en sector daarin, maar ook op de rol en functie van de afdeling Cultuur/de gemeente in de verschillende adviestypen. De adviesfunctie van de ambtelijke organisatie draagt bij aan de complexiteit van het speelveld waarbinnen de externe adviesfunctie vormt dient te krijgen.

1c. In het onderzoek worden ook de modellen en ervaringen in andere gemeenten in Nederland betrokken. De basis is daarvoor gelegd in de vorm van een quickscan door bureau Voor De Verandering (Hans van Soelen).

Om draagvlak voor de voorstellen te creëren dienen gesprekken gevoerd te worden met:

- Vertegenwoordigers van de culturele organisaties (via het Directeurenoverleg Cultuur te organiseren of op basis van een indeling in groot/middelgroot/klein, gevestigd/doorgroeiend/nieuw in Cultuurplan, gesubsidieerd via Impulsregeling/projectregelingen;
- Vertegenwoordigers van zzp'ers/makers/uitvoerend kunstenaars (bijvoorbeeld de Creatieve Coalitie);
- Woordvoerders Cultuur in de gemeenteraad;
- Hoofd en enkele medewerkers van de afdeling Cultuur;
- Wethouder Cultuur.

De gesprekken kunnen groepsgewijs of individueel gevoerd worden, maar moeten wel een representatief beeld opleveren.

Voor het onderzoek zijn verder in ieder geval de volgende stukken beschikbaar:

- De evaluatie van Rijnconsult
- De Raadsinformatiebrief
- De zienswijze van de RRKC
- De reactie van het DO Cultuur
- De verslagen van de vergaderingen van commissie Sociaal en gemeenteraad
- Overige openbare stukken

Aanpak

Proces

- 18-07-2022 start
- 2 parallelle processen:
 - Interviews/sessies:
 - Cultuursector
 - Relevante actoren buiten cultuursector
 - Ambtelijke organisatie
 - Bestuurder
 - Raadsleden
 - Deskresearch:
 - Beleid en bestuur
 - Historie
 - Bestuurlijk/juridische context
 - Varia

Proces

- 22-09-2022 DO
- Afronding advies
- 06-10-2022 Oplevering advies

Globaal beeld

Globaal beeld

- Rode draad in al onze contacten in relatie tot werk wat al is gedaan
- Logica van waar we staan
- Alles is er, benut de kracht van het collectief

Globaal beeld uit gesprekken

- Nu (A): adviesmodel vanuit institutioneel ingericht speelveld
- Perspectief speelveld (B):
 - Ecosysteem
 - Krachtenbundeling naast individuele bijdrage
- Urgentie, noodzaak en momentum transitie → adviesmodel in nieuw speelveld
- Opdracht in context B is wezenlijk anders dan in context A → niemand wil behoud van A

stelsels

zwaar weer
Intrinsieke waarde cultuur
wedstrijd
reactieve Poolse landdag
fragmentatie
advisering
systeemwereld
centenbakjes
V&D-cultuur
outputsturing
beheersen
micromanagement
vastgoedmanagement
verantwoording-vinkjes
formele interactie
ieder voor zich
taaie eenheidsworst

*Dit
kan
zo
niet
langer
en
daarom*

veerkracht

maatschappelijke waarde cultuur

samenspel

wendbare supportstructuur

ecosysteem

cultural intelligence

leefwereld

resource management: (sociaal) kapitaal

kathedraal denken

waardengedreven (collectieve) impact

lef

uitvoeringsstrategie

culturele ruimte

gildesysteem

open en continue communicatie

lotsverbondenheid

kracht van diversiteit

Rotterdam

Toetsgroep

Toetsgroep

Van : Toetsgroep definities/begrippen
(Luden van Dommelen, Nunnelly en Schalm-Civile)
Penvoerder : Commissiegriffier
Datum : 8 september 2022
Aan : Wordvoerders Cultuur van de Commissie ZWCS

Aanleiding

N.a.v. de bespreking op 31 augustus van de brief van de wethouder inzake het nieuwe adviesmodel cultuur is gevraagd om een toetsgroep in te stellen om de definities/begrippen te toetsen en/of een nadere duiding te geven. De toetsgroep is op 7 september bij elkaar gekomen en hiermee worden de uitkomsten met u gedeeld. In de *Proceduresvergadering van 15 september kunt u aangeven of u zich hierachter kunt scharen of niet? Een derde mogelijkheid is dat u zich rechtstreeks tot de onderzoekers wendt via de in de brief van de onderzoekers vermelde contactgegevens. Dit dient u dan wel uiterlijk 14 september te doen.*

Brief Alignment House

Voor wat betreft punt 4 uit de brief van "The Alignment House" geeft de toetsgroep de volgende opmerking mee aan "The Alignment House". De Gemeenteraad heeft de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur niet opgeheven. Dit heeft het College van Burgemeester en Wethouders gedaan. Voor de Gemeenteraad is op dit moment niet duidelijk wat er nu verder gaat gebeuren. Daarnaast is de toetsgroep zeer geïnteresseerd in het antwoord op de vraag hoe in het nieuwe model het ongevraagd advies geborgd gaat worden!

Brief Wethouder en planning

Door de toetsgroep wordt veel waarde gehecht aan een strak proces waarbij de gemeenteraad uiterlijk op 2 november kan beschikken over: de gemotiveerde raadsinformatiebrief over het genomen college besluit, het rapport van "The Alignment House", de QuickScan en de afdoelingsvoorstellen bij de op 7 juli door de gemeenteraad aangenomen moties.

Tijdslijn/planning:

- De stukken dienen op 2 november bij de gemeenteraad te liggen;
- Tijd om als commissie in gesprek te kunnen gaan met de culturele sector (zo mogelijk op of rond 16 november);
- Debat in de commissie op 23 november;
- Debat in de raad (1 of 15 december).

Als de datum van 2 november niet gehaald wordt, bestaat het risico dat commissie en gemeenteraad niet voor 1 januari 2023 tot oordeelsvorming kunnen komen.

Duiding definities/begrippen

Onafhankelijkheid

Dit begrip is voor de toetsgroep vanuit het belangrijkste begrip. Als dit goed ingericht wordt, borgt dit ook direct de meeste andere begrippen.

Met onafhankelijk advies wordt in ieder geval bedoeld:

- Onafhankelijk van het college van burgemeester & wethouders in Rotterdam;
- Onafhankelijk van de gemeentelijke afdeling Kunst en Cultuur in Rotterdam;
- Onafhankelijk van de betrokken culturele instellingen in Rotterdam;
- Onafhankelijkheid te waarborgen door zo inclusief mogelijk te handelen.

The Alignment House vraagt in haar [brief van 1/9/2022](#) "Voldoet zonder last of ruggepraak". Dit voldoet, met als aanvulling dat – als het gaat om onafhankelijk advies – het college weliswaar betaalt, maar niet bepaalt.

Alle betrokkenen zijn op de hoogte van de samenstelling van de onafhankelijke adviescommissie en de rolverdeling tussen Adviescommissie, B&W (wethouder) en gemeenteraad dient helder te zijn. Aan de voorkant van de adviesperiode wordt de opdrachtformulering besproken en afgestemd.

De driehoek

De toetsgroep duikt de driehoek als (1) de culturele sector, (2) het onafhankelijke adviesorgaan en (3) de gemeente. Deze driehoek zou goed moeten werken als aan de onafhankelijkheidsvereisten voldaan wordt.

Transparant

Met transparant wordt in ieder geval bedoeld:

- De adviezen zijn altijd openbaar;
- Altijd moet duidelijk zijn waarom iets op een bepaalde manier gebeurt en wat de afwegingen van de wethouder zijn geweest om in een specifieke situatie voor een bepaalde wijze van adviseren te kiezen.

Experts

Het experts wordt bedoeld, mensen met verstand van zaken in de culturele sector. De toetsgroep ziet graag dat deze mensen betrokken worden, mits deze mensen geen betrokkenheid hebben bij het specifieke onderwerp dan wel met de betreffende culturele instellingen.

Tegenmacht

Hiermee wordt bedoeld dat het niet de gemeente is die de macht bepaalt. De toetsgroep vindt de onafhankelijkheid van de culturele sector belangrijk.

Ecosysteem

Een goed functionerend ecosysteem is zelfregulerend en corrigerend. Dit betekent volgens de toetsgroep een goede – en professionele wisselwerking tussen de driehoek met daarbij duidelijkheid over ieders eigen taken en verantwoordelijkheden.

Luis in de pels

Met luis in de pels wordt door de toetsgroep bedoeld dat onafhankelijk (ongevraagd) advies niet welgevallig voor de gemeente of voor de culturele sector kan zijn. Hiervoor zal acceptatie moeten bestaan. Belangrijk is overigens dat het ongevraagd advies ook op een juiste wijze wordt geborgd, niet alleen in de vorm van een uitbreiding van het gevraagd advies, maar ook in situaties die niet door de wethouder worden voorzien.

Eigenaarschap en opdrachtgeverschap

Op dit moment is er een [instellingsbesluit en verordening Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur](#). Conform het eerder genomen collegebesluit zal dit verdwijnen per 1 januari 2023.

In de huidige situatie betreft het een collegeverordening. De toetsgroep is van mening dat het voor de gemeenteraad van belang is, dat er in het nieuwe adviesmodel een goed evenwicht is tussen "checks and balances" en dat de rol die de gemeenteraad daarin heeft te vervullen goed geborgd is.

Aanvulling PvdA

PvdA

Opmerkingen/aanvullingen bij definitie cultuur

Onafhankelijkheid:

- * niet alleen onafhankelijk van de dienst kunst en cultuur van de gemeente, maar onafhankelijk van de hele gemeentelijke organisatie (ie: als er een adviesaanvraag is waar relatie met vastgoed is, dan is onafhankelijkheid van kunst en cultuur niet voldoende)
- * 'zonder last of ruggespraak' omschrijft het voor mij minder goed dan de expliciete uitwerking in de gedachtenstreepjes (met bovenstaande aanvulling)

Transparantie:

- * ook openbaar moeten zijn:
- * adviesaanvraag
- * argumenten bij keuze voor een advies-systeem/aanpak
- * de werkwijze
- * wie betrokken zijn bij het advies
- * wat de relaties zijn met de cultuursector (want onvermijdelijk als je experts er bij haalt)

Eigenaarschap/opdrachtgeverschap: inhoudelijke opdracht bij cultuur, de benodigde facilitaire betrokkenheid (budget, verantwoording, formatie) bij andere dienstonderdeel

The
Alignment
House